

SAAMO

Vlaams-Brabant

2024

JAARVERSLAG

 **samen
uitsluiting
aanpakken**

SAAMO Vlaams-Brabant vzw
Eenmeilaan 2
3010 Kessel-Lo
www.saamo.be/vlaams-brabant

2024 samengevat in cijfers

18 PROJECTEN

188 betrokken partners

29 oplossingsactoren

92 beleidscontacten en -dossiers

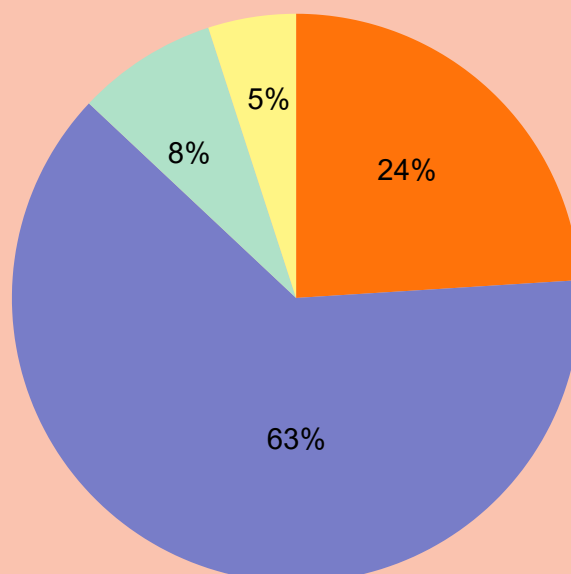
51 medewerkers SAAMO Vlaams-Brabant

249 vrijwilligers SAAMO Vlaams-Brabant

INKOMSTEN

verdeling van de € 2.769.923,23
inkomsten van 2024

● Lokale overheden
 ● Decreet
 ● Andere overheden
 ● Andere

STRATEGIE

ONDERWIJS

4 projecten

1.764 individuele contacten

1.440 deelnemers aan:

- 12 werkgroep bijeenkomsten
- 43 groepsmomenten met doelgroep
- 45 vormings- en infomomenten

WERK

1 project

42 individuele contacten

87 deelnemers aan:

- 9 groepsmomenten met doelgroep

SOCIALE BESCHERMING

4 projecten

347 individuele contacten

2.016 deelnemers aan:

- 2 werkgroep bijeenkomsten
- 81 groepsmomenten met doelgroep
- 12 vormings- en infomomenten

COLLECTIEF BURGERSCHAP

5 projecten

132 individuele contacten

3.971 deelnemers aan:

- 28 werkgroep bijeenkomsten
- 217 groepsmomenten met doelgroep
- 55 vormings- en infomomenten

WONEN

3 projecten

684 individuele contacten

282 deelnemers aan:

- 7 werkgroep bijeenkomsten
- 9 groepsmomenten met doelgroep
- 1 vormings- en infomomenten

KRACHTIGE BUURTEN & STEDEN

3 projecten

313 individuele contacten

2.921 deelnemers aan:

- 248 groepsmomenten met doelgroep
- 3 vormings- en infomomenten

Een digitaal jaarverslag

Voor een terugblik op 2024 kozen we voor een digitaal verslag. Enerzijds vanuit een mentaliteit bekommerd om duurzaamheid. Anderzijds kunnen we op deze manier verschillende media inzetten om ons verhaal met jullie te delen. Maar omdat we niemand in hun opties willen beperken, kan je ervoor kiezen om dit document alsnog zelf te printen.

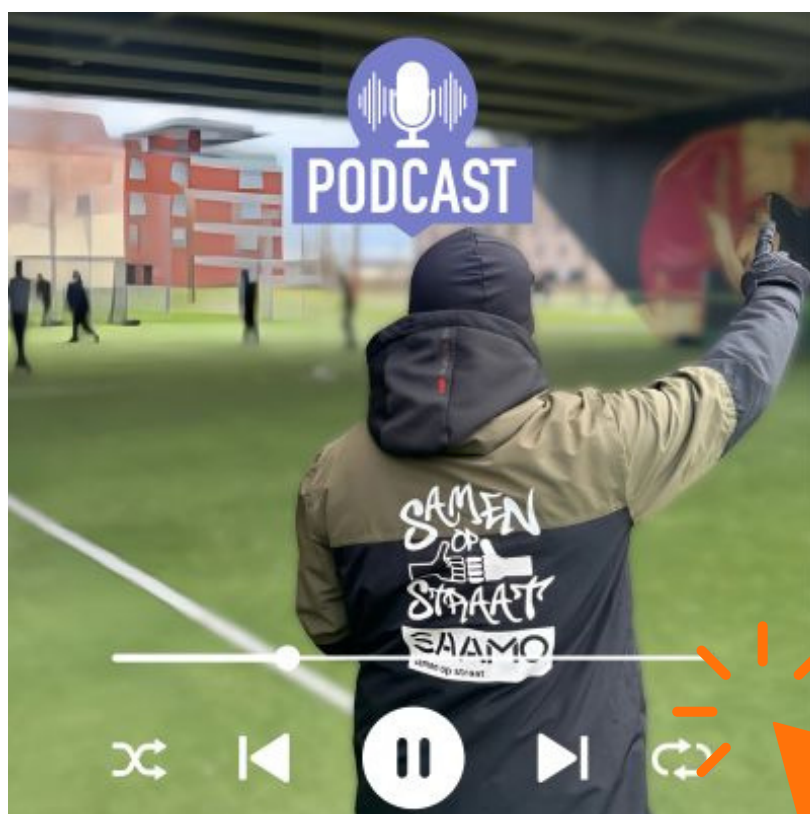

Podcast: Samen op Straat in Vilvoorde - een terugblik

Samen op Straat in Vilvoorde is opbouwwerk om verbinding te creëren op buurt- en wijkniveau. We willen jongeren mee verantwoordelijkheid laten opnemen voor hun buurt. We laten hen mee nadenken over wat de buurt volgens hen nodig heeft, zodat jongeren die publieke ruimte veilig kunnen gebruiken.

- Hoe zetten we stappen richting dit doel?
- Welke impact hadden we afgelopen jaar in Vilvoorde?
- En wat zijn onze ambities voor volgend jaar?

Deze vragen beantwoordt Dirk Masquillier, directeur van SAAMO Vlaams-Brabant en coach van Samen op Straat Vilvoorde in een korte podcast:

Liever lezen? Pak de [transcriptie](#) erbij.

“Een van onze wijkscholen dacht helemaal geen kansarmoede op hun school te hebben, terwijl hun cijfers de hoogste zijn.”

Meerwaarde voor gelijke onderwijskansen in Landen

opbouwwerker Katrien Geysens & beleidsondersteuner Jolien Praet aan speelplaats

Sinds 2022 kan de Sint-Gertrudisschool in Landen rekenen op de hulp van een opbouwwerker. Samen met beleidsondersteuner Jolien Praet vertelt opbouwwerker Katrien over de veranderingen die verwezenlijkt zijn en hun ambities voor toekomstige gelijke onderwijskansen.

Vertrekken vanuit kleine realisaties en een ‘andere bril’

JOLIEN: Vanuit een gezamenlijke analyse en prioriteitenrapport, kozen we ervoor om te starten met acties die het bewustzijn en de betrokkenheid van leerkrachten bij kansarme gezinnen, aanwakkert en ook concreet iets bijdraagt.

In het begin van de samenwerking hebben we ook een Inleefdag Armoede georganiseerd voor onze collega's.

De voorganger van Katrien, Martina, had een wandeling uitgestippeld in Landen waardoor de leerkrachten kennismaakten met het Sociaal Huis, met de sociale kruidenier, de dienst Welzijn, de jongerenwerking hier in Landen, ... Allemaal om ons een beter beeld te geven van de bestaande mogelijkheden en ons er bewust van te maken hoe moeilijk een leven in kansarmoede eigenlijk is.

Een andere actie waarmee we ouders willen ondersteunen en dichter bij ons krijgen, is 'Digi-vibes', in samenwerking met Ligo. We stellen vast dat niet alle ouders onze communicatiemiddelen gebruiken. In 'Digi-vibes' konden ouders in vier vormingssessies leren e-mails te sturen, kennis maken met de oudercommunicatie app Gimme, of leerplatformen zoals Bingel en Scoodle Play waar kinderen hun taken op kunnen maken.

We hebben ook de werkgroep 'Kansen' opgericht, waarin leerkrachten en beleidsmedewerkers van de school, Katrien en iemand van stad Landen zaten. Soms schoven ook mensen van het CLB aan. Dat overleg staat tijdelijk *on hold*, maar Katrien en ik zetten dat overleg wel onder ons tweeën verder, met steun van het beleidsteam.

Daarnaast kaarten we de beperkte vrijetijdskansen voor kansarme kinderen aan.

We merkten dat Landen geen sociale tarieven aanbiedt voor onze kinderen in moeilijke situaties. Dat maakt kampjes, sport, muziekschool en dergelijke te duur. Samen met Katrien hebben we tijd vrijgemaakt om ouders wegwijs te maken in de online inschrijvingsplatformen voor kinderkampen. Dat bleek ook heel moeilijk te zijn voor hen: inloggen via ItsMe, iets reserveren terwijl plaatsen heel snel verdwijnen, en dan was er nog de hoge prijs.

Eigenlijk hebben we al heel wat kleine veranderingen bereikt hier op school, ondanks onze personeelsswissels.

KATRIEN: Ik merk dat er een veel groter bewustzijn op school ontstaan is over kansarmoede. Vooral de zelfreflectie: "Ik moet af en toe mijn eigen 'brii' een keer afzetten als leerkracht en proberen te vertrekken vanuit de leefwereld van het kind of de jongere en hun ouders." Dat maakt dat er veel kleine voorbeeldjes zijn van een andere houding naar de gezinnen in een kwetsbare positie. En wat dan mijn job is, is die signalen en houding ook mee te nemen naar het beleid.

Dus welke impact heeft dat op de school? Er zijn effectief al kleine dingen beleidsmatig veranderd. Daardoor voelen ouders dat er aan de slag gegaan wordt met wat ze zeggen, of waarover ze bezorgd zijn. Waardoor zij ook wel zelf meer vertrouwen krijgen in de school als maatschappelijke instelling. Ik zie echt dat het vertrouwen groter is geworden, zowel van leerkrachten naar bepaalde gezinnen toe, als van gezinnen naar de school in het algemeen.

Opbouwwerker verkleint 'afstand' tussen ouders en de leerkracht en vergroot bewustwording binnen de school

JOLIEN: Katrien is veel aan de schoolpoort aanwezig. Naarmate ouders Katrien beter kenden, merkten we dat de ouders zich heel veilig en op hun gemak voelen bij Katrien. Zodat ze via Katrien bepaalde zaken bespraken naar leerkrachten toe. Katrien probeerde de leerkrachten ook meteen bewust te maken van de thuissituatie van de gezinnen en van waaruit de vraag kwam. Even goed kunnen leerkrachten tijdens de pauze aan Katrien vragen stellen zoals, bv. "Deze ouder beantwoordt mijn e-mail niet, hoe kan ik dit beter aanpakken?"

Of soms gaat het ook over een culturele gevoeligheid. Op die manier kan Katrien ook leerkrachten advies geven. Om op zoek te gaan vanwaar de vraag komt en hoe we daar als schoolteam mee kunnen omgaan in de toekomst.

KATRIEN: Wat ik het vaakst van ouders hoor als kleine, praktische vragen zijn bv.: “Ik begrijp het briefje van de school niet,” of ze zoeken informatie over wat er in het briefje staat. De algemene grote signalen zijn vaak: 1) gebrek aan **oefenkansen Nederlands** in de stad [Landen].

Dit loop ook gelijk met het gebrek aan 2) **laagdrempelige activiteiten voor kinderen**. Dat is wat Jolien ook al aangaf. Vaak zijn ouders – naast alles wat op school gebeurt – op zoek naar fijne dingen om in hun vrijetijd te doen met hun kinderen. Die activiteiten zijn voor hen moeilijk te vinden, of moeilijk om eraan deel te nemen door verschillende drempels.

Dan is er nog **woononzekerheid**. Daar bedoel ik mee dat sommige gezinnen vaak niet lang op een plek kunnen wonen. Onzeker zijn of ze hier zullen kunnen blijven, ... En daardoor ervaren ze moeilijkheden met hun kinderen op school. Het gebeurt ook regelmatig dat de plek waar kinderen thuis huiswerk moeten maken niet daarop aangepast is, of dat er mentaal geen ruimte is om daar zelfs nog maar mee bezig te zijn. Sommige gezinnen wonen echt in schrijnende omstandigheden en vinden geen hulp, dus hebben ze andere prioriteiten.

JOLIEN: Bewustmaking over kansarmoede is echt heel belangrijk: **12%** van de kinderen in Landen groeit op in kansarmoede. Eén van onze wijkscholen dacht helemaal geen kansarmoede op hun school te hebben. Terwijl uit cijfers van de Onderwijs Kansarmoede Indicator (OKI) bleek dat hun aantal gezinnen in kansarmoede het hoogste van de stad is. Zo groeide het besef: er is wel kansarmoede, maar we zien het gewoon niet in deze vestiging.

We hebben toen de ouders bevraagd waar de moeilijkheden voor hen lagen, zoals bv. de schoolfactuur. Van daaruit begonnen we na te denken over het kostenbeleid dat we in de toekomst verder willen uitwerken en willen we een solidariteitsfonds oprichten. We merken dat onze leerkrachten zich onvoldoende van de kosten bewust zijn. Je hebt een reflectie nodig: ‘Hoe kunnen we onze kinderen een leuke uitstap bezorgen die geen geld kost? Hoe kunnen we dichterbij activiteiten organiseren?’ Naar volgend jaar toe willen we een solidariteitsfonds oprichten, dat is volgens mij een heel belangrijke stap. Dat fonds kan je zien als een tegemoetkoming, bv. voor meerdaagse uitstappen, of misschien ook als een kind extern getest moet worden en de ouders de hoge prijs daarvan niet kunnen betalen, dat soort zaken. Wij vinden dat elk kind de kans moet krijgen om voor een paar dagen mee naar de zee te gaan. Vandaar dat we de lijnen goed moeten uittekenen: wie zou in aanmerking komen voor een lagere factuur en wie niet? De grote lijnen daarvan hopen we dit jaar vast te leggen, om er in september mee te kunnen starten. Dat is verandering in het schoolkostenbeleid.

Hoe zou je jullie samenwerking omschrijven?

JOLIEN: Ik ben veel op beleidsniveau bezig. Ik merk dat Katrien heel zichtbaar is in onze schoolomgeving. Zij zorgt ervoor dat alle ouders haar regelmatig zien. Ze neemt verschillende vragen en uitdagingen op zich, daar ondersteunt ze onze directie heel goed in. Ik werk eerder op de achtergrond. Maar wat Katrien en ik samen doen, zijn zaken die we naar buiten willen brengen, zoals het solidariteitsfonds uitwerken, Brooddoosnodig organiseren, ...

Ik vind dat het contact tussen de school en de ouders verbeterd is, en dat heel wat ouders zich 'veiliger' voelen op school omdat Katrien er is. Het is natuurlijk belangrijk dat dat gevoel van veiligheid blijft, ook als de projectmatige samenwerking met SAAMO afloopt. Die veiligheid willen we in ons beleid opnemen.

KATRIEN: Ik denk gezinnen zich beter gehoord en begrepen voelen. Maar ook dat ze minder drempels ervaren. Dat je als ouder niet met een schuldgevoel zit: "Ik hoef mijn kinderen niet thuis te houden, omdat ik geen boterhammen mee kan geven. Want er is sowieso lunch op school voorzien en ik ben zeker niet de enige ouder." Dus er is daar wel effectief iets veranderd.

Maar ik denk dat het toch vooral in het aanvoelen zit dat ouders zich meer begrepen voelen op school. Wat ik ook zie, is groei in zelfvertrouwen. Eens je een tijdje met deze gezinnen werkt, en samen met hen vragen aan de leerkracht stelt, dan zetten ze vervolgens zélf de stap naar het contact met de leerkracht. Zo zijn er een paar ouders die mij voor dat soort vragen niet meer nodig hebben. Zij weten nu dat als het echt nodig is, ze door de schoolpoort de stap naar de klas van hun kind kunnen zetten om met de leerkracht te praten. Ook al spreken ze misschien niet zo goed Nederlands of vinden niet helemaal de juiste woorden. Dus het zelfvertrouwen van sommige mama's is aanzienlijk gestegen.

Welke impact zie je nog dankzij deze samenwerking?

JOLIEN: Katrien heeft de drempel van de school, die te groot was voor de ouders, spectaculair verlaagd. Zeker in onze wijkvestigingen is haar aanwezigheid nu heel gewoon geworden: Katrien is er als extra aanspreekpunt. Maar ook de leerkracht wordt meer aangesproken. Dat vind ik een enorme sterkte. Ik hoop dat we dat gevoel kunnen blijven behouden.

Ook bepaalde problematieken, waarvan je als school denkt: "Oei, hoe gaan we daarmee om?" Daar heeft Katrien de kennis en contacten in huis, waardoor we zaken vlotter in orde kunnen brengen. Die samenwerking draagt ons als school enorm. Met brugfiguur Noura is het ook een hele fijne samenwerking. Ik hoop dat we nog een aantal zaken in het beleid doorgedrukt krijgen, voordat de samenwerking met SAAMO zou stoppen.

Want er zijn nog wel een aantal heel belangrijke dingen die echt nog moeten veranderen of gedaan moeten worden. Dat gaat over kleine zaken. Bv. wanneer we communiceren met ouders via brieven: dat onze leerkrachten bewust eenvoudige taal en gestandaardiseerde iconen gebruiken, zodat de boodschap ook begrijpelijk is voor anderstalige ouders. We communiceren ook via Gimme, maar slechts 30% van de ouders leest die communicatie. Hoe kunnen wij als school ervoor zorgen dat de ouders dit platform kennen en gebruiken? Gaan we hierover infomomenten voor ouders organiseren? Leggen we het uit wanneer je je kind komt inschrijven? Hoe kunnen wij als school daar systematisch op inspelen, zodat de communicatie met de ouders beter verloopt? Spreken we de ouders veel meer aan bij de schoolpoorten over activiteiten?

We willen goede praktijken in onze schoolcultuur opnemen. Bv. wanneer we een uitstap plannen. Moeten we dan per se naar de Zoo van Planckendael? Is er een goedkoper alternatief? Hier moeten we ons veel bewuster van zijn.

We moeten ons stap voor stap focussen op kleine veranderingen, zoals we deden met Brooddoosnodig. Dat initiatief draait nu supergoed op school. Iedereen is ermee weg en is heel tevreden over het verder uitbreiden van dit initiatief.

KATRIEN: Ik vind het een enorme sterkte om hier echt deel uit te maken van het schoolteam. Ik kan naar een personeelsvergadering komen of naar een teamdag. Denk ook aan de informele momentjes die soms spontaan gebeuren na een schooldag. Omdat je daar soms nog wel het meeste impact hebt. Tegelijkertijd voel ik me deel van de oudergroep.

Ik vind de combinatie tussen basiswerk, uitvoerende kleine projectjes, en telkens de link te maken naar het beleid heel waardevol. Anders zou je impact beperkt blijven tot iets kleins, projectmatig dat vervolgens terug uitdooft. Hier zit onze richting echt beleidsmatig. Ik voel me daar veel sterker in, omdat ik er zeker van ben dat we hier voor **blijvende verandering** kunnen zorgen.

Jolien, hoe heeft jullie samenwerking het verschil gemaakt op deze school?

JOLIEN: Absoluut de bewustwording over de aanwezigheid en gevolgen van armoede. Ook de ondersteuning naar ouders toe vind ik een hele belangrijke. Als alle zorgen van ouders op ons beleidsteam terecht gekomen waren, hadden wij hen nooit zo uitgebreid kunnen helpen als Katrien gedaan heeft voor ons. Die ouders voelen zich ondertussen goed en draaien mee in het schoolgebeuren.

Natuurlijk zitten we nu in een moeilijke situatie met Sint Norbertus, onze vestiging die sluit, maar ook daar heeft Katrien heel laagdrempelig ouders kunnen ondersteunen met uitleg hoe de situatie in elkaar zit. Ze heeft het niet alleen uitgelegd, ze is bv. ook mee gewandeld met de ouders van de ene naar de andere vestiging. Ik vind dat een enorme meerwaarde. Ik ben blij dat we samenwerken.

Katrien, welke rol zie je voor SAAMO op vlak van gelijke onderwijskansen in deze school en breder in Landen?

KATRIEN: Vanuit project Sterk Onderwijs is volgens mij in de school onze rol een helikopteroverzicht bieden: je brengt verschillende standpunten samen, je zorgt voor verbinding tussen verschillende diensten. Voor de school kunnen wij de partner zijn die het netwerk rond de school vergroot. Het netwerk van sterke partners moeten we nog kunnen verbeteren.

Op niveau van Landen geloof ik dat we sterker moeten politiseren: beleidsmakers bewustmaken van drempels tot gelijke onderwijskansen en dit hoger op de politieke agenda duwen. We moeten heel strategisch op bepaalde overlegmomenten aanwezig zijn, om daar mee te bouwen aan de toekomst. Want uit zichzelf zal de situatie niet verbeteren. Dus naar de nieuwe meerjarenplanning toe moeten we sterke signalen doorgeven om daarin op te nemen, en blijven inzetten op sensibiliseren. Er is nog te weinig bewustzijn bij politiek en stadsdiensten over hoe moeilijk het voor kwetsbare gezinnen en scholen, en diensten die met deze gezinnen werken, is.

Daar maak ik me zorgen over. We moeten hen signaleren: het is vijf voor twaalf. We zullen er daarom voor zorgen dat we op belangrijke momenten aanwezig zijn en schrijven een beleidsnota om de problemen en mogelijke oplossingen in kaart te brengen. Bv. om hen een idee te geven van de kansarmoedecijfers hier in Landen: op deze school zitten die cijfers in stijgende lijn, zonder dat de middelen om het probleem aan te pakken mee groeien. Zij zullen daarom hun rol in het flankerend onderwijs veel beter moeten opnemen. Daar kunnen wij bij helpen door bewustwording te creëren en de juiste signalen door te geven.

Jolien, denk je dat een gelijkaardige aanpak ook in andere scholen een succes kan zijn?

JOLIEN: Ik denk dat scholen gediend kunnen zijn van de bewustwording en een plan op maat. Ik vermoed dat er veel scholen zijn waar de nood hoog is, die zeker hulp kunnen gebruiken. Wat Katrien hier voor ons doet ... in andere scholen zullen er andere noden zijn.

Ik geloof dat SAAMO sowieso voor heel veel scholen een extra ondersteuning kan zijn. We hopen Katrien nog langer dan het komende half jaar bij ons te houden. Met een schooljaar extra ondersteuning krijgen we meer ruimte om verdere stappen te zetten. Dat zou heel fijn zijn.

Recept voor Radicale Vernieuwer? Een sterk concept en een toegewijde vrijwilligersploeg

Ons project Solikoop won de juryprijs van de Radicale Vernieuwers 2024. Dit is een tweejaarlijkse wedstrijd van de Sociale InnovatieFabriek. Radicale Vernieuwers bouwen aan nieuwe oplossingen voor inclusie, klimaat, mentaal welzijn, armoede, ... Ze zetten radicale ideeën om in een nieuwe realiteit, en maken zo een verschil voor velen. We zijn zeer trots dat onze coöperatie met het solidair winkelmodel deze prijs gewonnen heeft.

Hoe we het voor elkaar kregen? Dat vertellen onze vrijwilligers en partners je. We nemen je allereerst mee naar de eerste verwezenlijking van ons solidaire kruideniersmodel: De Savooi in Bierbeek. Daarna laten we één van onze partners voor de nieuwe mobiele kruideniers en een solidaire klant ter plaatse aan het woord.

De Savooi als ontmoetingsplaats

Vrijwilligster Rita Jossart draaide vanaf dag 1 – het inrichten van de eerste winkel in 2017 – mee. Het idee van iets terugdoen voor de gemeenschap, nieuwe mensen leren kennen en een gevarieerd takenpakket overtuigden haar om de sprong te wagen in dit experimentele winkelmodel. En ze heeft nog geen moment spijt gehad van die beslissing.

“We zijn met een hele groep vrijwilligers die zeer aan elkaar hangen en allemaal een specialiteit hebben. Dat valt in elkaar zoals de bakstenen waarmee je een huis bouwt.”

- Rita Jossart, vrijwilliger De Savooi

vrijwilligster Rita Jossart in De Savooi

Winkel voor iedereen moet vooroordelen doorbreken

Het solidaire model van een kruideniers winkel is uniek in Vlaanderen. Sociale kruideniers waren en zijn inmiddels vrij goed ingeburgerd. Maar solidaire klanten, mensen die de gewone marktprijs betalen, moeten we vaak nog goedbedoelde vooroordelen uit het hoofd praten. Nee, je ontnemt mensen die het minder breed hebben niets als je in onze winkels komt shoppen. Sterker nog: je helpt ons mee om de winkel open te houden, zodat we voor hen de prijzen kunnen drukken.

Rita kan dit beamen: “We hameren erop: ‘Deze winkel is er voor iedereen.’ Dat proberen we op allerlei manieren uit te leggen, zowel in de winkel als op evenementen zoals bv. artisanale markten. Het leuke aan onze winkel is: we hebben een ontvangstruimte waar mensen koffie en soep komen drinken. Er wordt hier veel gelachen. Bij de mensen hier aanschuiven voor een babbel en ze leren kennen, is voor mij een goede tijdsbesteding. Ik vind het nog altijd even leuk als in het begin.”

De vrijwilligersploeg als hart van de winkel

Dat enthousiasme heeft ook te maken met de hechte vrijwilligersploeg die De Savooi bemannen: “Wanneer we bv. feesten organiseren, komen vaak ook de partners en kinderen van onze vrijwilligersploeg of vrijwilligers van het buurtrestaurant een handje meehelpen. Of kom je als vrijwilliger boodschappen doen en je merkt dat het wat te druk is? Dan spring je bij in waar nodig. Dat wordt gewoon gedaan.”

van links naar rechts: vrijwilligster Lieve Ver Poorten en coördinator Ann Knuts

Ook vrijwilligerscoördinator van De Savooi en projectwerker OCMW Bierbeek, Ann Knuts, is trots op de hechte ploeg. “Iedereen is heel zelfstandig: heeft zijn/haar eigen talenten en samen vormen zij een geweldige ploeg. Met een hart voor klanten, voor de service die ze verlenen, voor de visie over wat ze hier samen realiseren. Dat is zo mooi. Alles staat of valt met zo’n ploeg.”

Als het even kan, werkt De Savooi samen met mensen in een kwetsbare positie. Ann legt uit: “Denk aan De Lovenier: die biedt dagondersteuning aan volwassenen met een mentale beperking. Zij komen op woensdag vrijwilligerswerk doen, net als sommige mensen van het psychiatrisch ziekenhuis Sint-Kamillus. Waar mogelijk werken we dus zeer inclusief. Bv. ook met mensen uit andere culturele gemeenschappen, met vluchtelingen, ... Vaak groeien die samenwerkingen organisch, van onderuit en dat is mooi om te zien. Dus ik ben benieuwd naar hun ideeën [van de vrijwilligersploeg] voor volgend jaar.”

De solidaire kruidenier ‘op wielen’

Wie onze mobiele kruideniers nog niet bezocht, denk nu misschien aan een marktkraam. Een beeld dat niet helemaal klopt, maar zeker ook niet geheel fout is. We vervoeren wekelijks onze producten naar verschillende locaties waar we een vaste plek krijgen in lokale dienstencentra om onze waren uit te stallen. Zo zijn we op vraag van verschillende gemeenten uitstekend bereikbaar voor wie minder goed ter been is.

“Een geschenk uit de hemel”

Katrien Spaas, verantwoordelijke LDC De Kouter in Oud-Heverlee, vertelt over de opzet van een solidaire kruidenier ter plaatse: “De komst van de mobiele kruidenier helpt ons om het sociale netwerk van mensen in hun omgeving te versterken. Mensen kunnen elkaar hier in de solidaire kruidenier ontmoeten. Ze zien elkaar in de winkel en kunnen meteen daarna iets met elkaar drinken in ons café. Ook waren we al lang op zoek naar een manier voor onze bewoners om dichtbij inkopen te kunnen doen. Eigenlijk was de komst van dit project voor ons een geschenk uit de hemel. Het is een succes sinds de start in maart 2024.”

De winkel geeft bewoners van het lokale woonzorgcentrum kans om deel uit te maken van de bredere samenleving, vertelt Katrien: “Doordat de winkel zich in het hart van onze zorgzone installeert, ontstaat er een verbinding tussen onze bewoners en de gemeente, de buurt en de inwoners. Waarmee ik wil zeggen dat de winkelbezoekers niet alleen onze bewoners zijn, maar evengoed buurtbewoners en bezoekers, zowel sociaal als solidair. Zo blijven mensen met verschillende achtergronden met elkaar verbonden. Dat maakt dit voor ons een geweldig project.”

Dankbare samenwerkingen

Ook de gemeenten die een partnerschap met Solikoop aangaan, zien de solidaire kruidenier graag komen. Kwestie van werken aan welzijn om te voorzien in een basisrecht, al zeggen ze het met wat meer woorden.

Silke Troch van Gemeente en Welzijnshuis Kortenbergh laat weten: “De gemeente Kortenbergh kiest voor een samenwerking met Solikoop om de toegang tot gezonde en betaalbare voeding voor iedere inwoner mogelijk te maken. Samen streven we ernaar een duurzame voedselcultuur te creëren die het welzijn van onze inwoners versterkt en iedereen inspireert om bewust te kiezen voor een voedzame levensstijl.”

“Voedsel is meer dan een nood: het is een recht. Dankzij het partnerschap met Solikoop maken we dit concreet voor de meest kwetsbaren.”

- Angela Krijnen, stafmedewerker Sociale dienst (OCMW) Leuven

"Heel content"

Solidaire klanten komen in de mobiele winkels langs voor het gemak, de gezelligheid en om het initiatief te steunen. Zo vertelt Luc uit Herent: “Dit is een goede zaak: de producten zijn vers en goedkoop. Ook is het hier heel toegankelijk.”

Maria, bij vrienden bekend als Wiske, vult nog aan: “Ik ben heel content. Er is altijd wel volk, dan kunnen we samen babbelen en een koffie drinken. En ik kom hier graag fruit en groenten kopen, zoals verse peren en sinaasappels.”

Klant Wiske (links) viert mee: de mobiele kruidenier in Herent bestaat 1 jaar

Woonzaak in actie voor beter woonbeleid

Acties in 2024

De Woonzaak verzamelde in 2024 verhalen van mensen met woonproblemen.

We organiseerden verschillende acties en verspreidden onze boodschap via sociale media en de pers. Op die manier betrokken we zo veel mogelijk mensen bij onze strijd voor betere en betaalbare woningen in Vlaanderen.

Daarom namen we tijdens het voorjaar deel aan:

- De actie rond de lange wachtlijsten voor de sociale huur (feb. 2024)
- De actie rond dak- en thuisloosheid (mrt. 2024)

Ook verspreidden we in de daaropvolgende maanden mee de boodschap telkens wanneer De Woonzaak persaandacht opeiste.

Het resultaat was een groter publiek draagvlak voor de eisen van De Woonzaak.

Europa geeft rode kaart

In 2024 was het nog afwachten, maar uiteindelijk stelde het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) op 19 maart 2025 De Woonzaak in haar gelijk. Zo krijgen we via de uitspraak erkenning dat 250.000 huishoudens in Vlaanderen hun recht op wonen geschonden wordt.

Het Comité van experts ziet een gebrek aan inspanningen voor de bouw van sociale woningen. En ook de nodige ondersteuning op de private huurmarkt blijft uit. De financiële maatregelen op de huisvestingsmarkt zijn vooral negatief voor kwetsbare huishoudens. Het Comité stelt bovendien vast dat er te weinig gebeurt om dak- en thuisloosheid op te lossen en dat het ontbreekt aan cruciale data voor een efficiënt en effectief woonbeleid.

Een appèl voor een trendbreuk

Hoewel de uitspraak niet afdwingbaar is, is hij wel dwingend. Het vormt een duidelijk appèl aan de Vlaamse Overheid om werk te maken van een krachtiger woonbeleid en de duidelijke veroordeling om te zetten in een trendbreuk met het verleden.

We roepen minister van Wonen Melissa Depraetere op om samen met de stakeholders een woonpact te sluiten dat de basis moet leggen voor een nieuw woonbeleid.

Volgend op de uitspraak organiseren we in het voorjaar van 2025 verschillende nieuwe actiemomenten om de druk op de overheid hoog te houden, samen met verschillende dialoogmomenten met de politiek.

Al 18 ton aan voedseloverschotten herverdeeld

Of ons voedsel-herverdelend project impact heeft? Jazeker!

Sinds de opening van ons depot vorig jaar in Boutersem konden we al 18 ton aan voedseloverschotten ophalen en leveren aan sociale organisaties.

Coördinator van het depot Björn vertelt, samen met stafmedewerker Liesbeth, en bijgestaan via voice-over door collega Victoria over de eerste successen:

Ook dit was 2024

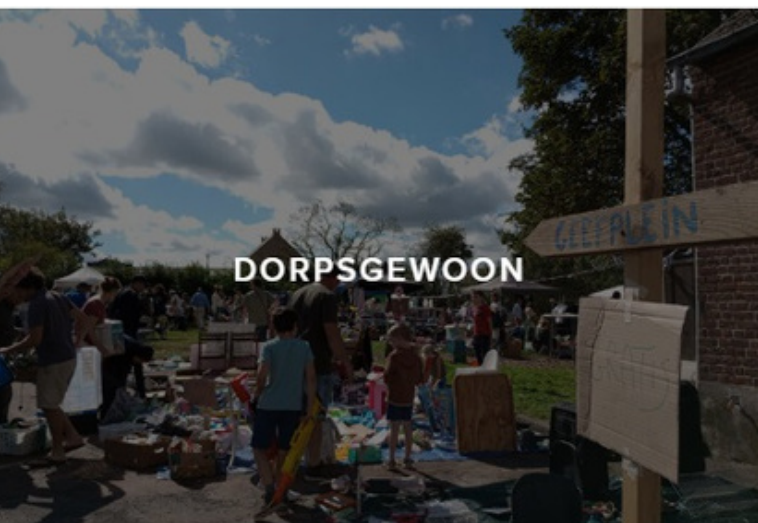
Scholen, CLB's, LOP-deskundigen, onderwijs- en welzijnspartners en lokale besturen zien de brugfiguren steeds meer als belangrijke medewerkers in de samenwerking rond **onderwijs- en ontwikkelingskansen** voor iedereen. We blijven **drempels** voor gezinnen op scholen blootleggen. Ook ondersteunen we de scholen om hun beleid aan de noden van deze gezinnen aan te passen.

In Tienen hielpen we in 2024 om 199 kinderen aan te melden voor het basisonderwijs en 130 kinderen voor het secundair onderwijs. In Landen hielpen we 132 kinderen aan te melden voor het basisonderwijs. De meeste **hulpvragen** krijgen we van ouders en scholen, maar ook van CLB's en andere organisaties.

In 2024 organiseerde Buurthuis Mozaïek steeds meer **terugkerende activiteiten**. Zo werd het verbindende evenement 'De Langste Tafel' opgezet dat nu ook deel uitmaakt van de jaarlijkse gemeentelijke activiteiten in Zaventem.

Daarnaast zetten we in op een hechtere samenwerking met meer partners, zoals CAW, Veilig Huis en 1G1P Oost-Brabant. Dit leidt ertoe dat **meer mensen** geholpen worden dichtbij huis. Ook zorgt het nauwere contact tussen ons en partners voor vlottere **doorverwijzingen** en betere **afstemmingen**.

Betaalbaar wonen en dorpse architectuur geraken ingeburgerd in het denken en doen van administratie en beleid (lokaal en provinciaal).

- **Dorpse architectuur** vormde een leidraad in gesprekken over ontwikkelingsprojecten aan de loods in Ottenburg.
- **Betaalbaar wonen** is opgenomen in het provinciaal strategisch masterplan Walden, waar Huldenberg deel van uitmaakt.

Verder zien we een evolutie in het participatief beleid en de randvoorwaarden voor woonprojecten in Ottenburg voor sterke gemeenschappen. We brachten bv. in kaart hoe het sociale netwerk in Ottenburg eruitziet – en co-creatief ingezet kan worden – via het project Ottenburen en de Makers community. Ook zien we een versterking en verbreding (o.a. via de straatcontacten) van de dorpsraad als participatief instrument.

Het Praatcafé en Binnenste Buiten Ensemble in Tienen organiseerden 62 activiteiten met een bereik van ongeveer 1.350 deelnemers. De thema's die hierbij aan bod kwamen gaan van **welbevinden**, over **kwetsbaarheid** in de samenleving, tot wat we verwachten van de **politiek**. Uit deze ontmoetingen brachten we veel informatie samen voor Ieders Stem Stelt (zie hieronder).

Daarnaast maakten we een eigen lied waarbij – in de aanloop naar de gemeenteraads-verkiezingen – de politiek gevraagd werd om sterker in te zetten op het **bestrijden van armoede** in Tienen.

We zijn betrokken bij het uitrollen van warmtescans in Huldenberg, om bewoners te sensibiliseren voor **energetische renovatie**. In Kampenhout hielden we – samen met de lokale energiecoöperatie Noordlicht, het plaatselijke bestuur en het OCMW – verkennende gesprekken om een **energiegemeenschap** op te richten. Dit met als doel om lokaal geproduceerde zonnestroom te kunnen delen met mensen in een kwetsbare positie. Dit bereiden we ook voor in de Druivenstreek.

We werkten ook toe naar een globale visie over hoe de energietransitie inclusief en betaalbaar kan worden voor mensen in een kwetsbare positie en wat onze verdere rol hierin kan zijn.

In **Tienen** bevroeg de Werkgroep 17/10 via dialoogtafels 200 burgers met kwetsbare achtergrond naar aanleiding van de campagne 'als ik een dag burgemeester was...'. Het resultaat was een **sociaal debat** met 7 lijsttrekkers, waarbij de verhalen uit de bevraging de basis vormden. Samen met lokale partners werden 5 thema's naar voor geschoven waar het lokale bestuur rond moet werken.

In **Leuven** werden vanuit het netwerk van partnerorganisaties alle politieke partijen in **1-op-1 gesprekken** aan de tand gevoeld rond hun toekomstig sociaal beleid.

Na een vormings- en beleidstraject met Open Armen en de lokale partners gaven we de dag voor de verkiezingen in **Halle** een **dossier** af aan de toekomstige beleidsmakers. We brachten 10 wensen naar buiten, samen met een zelfgemaakt lied. Politieke kandidaten konden op de foto met een zelfgeschreven **belofte**. Hieraan herinneren we de verkozen kandidaten.

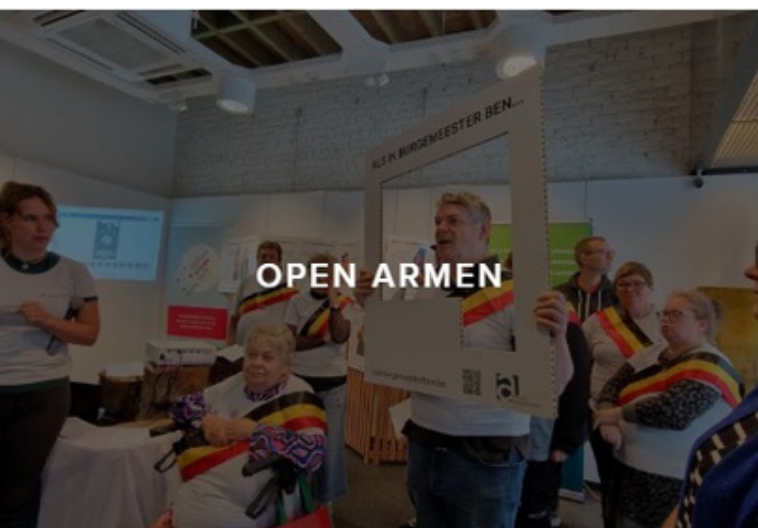
Buurtwerk **Zaventem** zat samen met het lokaal bestuur om drempels te bespreken voor niet-Belgen om te **registreren voor de verkiezingen**. We trokken naar de voedselbedeling om mensen te informeren over hun recht om te stemmen en ze te helpen bij hun registratie. Dit deden we door de standpunten van de verschillende politieke partijen op te hangen en de lokale stemtest met bewoners door te nemen. Ook op de Langste Tafel werden mensen geïnformeerd om te gaan stemmen.

Een groeiende groep ouders in Zaventem is **versterkt en mondiger** geworden over de schoolloopbaan van hun kinderen. Hiervoor spreken ze niet alleen onze opbouwwerker aan, maar ook de betrokken scholen zelf. In aanloop naar een infomoment over de overgang van basis naar secundair, werd met een **werkgroep** van ouders de voorbereiding gemaakt. Het CLB kwam daarop de vragen van ouders rond dit thema beantwoorden.

Eén school vraagt regelmatig **feedback** op vlak van ouderbetrokkenheid, acties, hoe dingen aanpakken in concrete situaties en past zich beetje bij beetje verder aan.

Leerkrachten krijgen – bij het organiseren van ouderactiviteiten – nog **advies** in aanpak, maar scholen ondernemen dit momenteel grotendeels zelf op niveau van de kleuterklas.

De groep van Open Armen is het voorbije jaar sterk gegroeid, ook met anderstaligen die we bereikten via het partnernetwerk. Nieuw was het wekelijks onthaal in de voedselbedeling Menswelzijn, geleid door een van de trekkende leden van Open Armen.

Er werd het afgelopen jaar sterk ingezet op het versterken van ons politiserend werken. Vanuit de dialoog met mensen in een kwetsbare positie en in samenwerking met partners werden in **3 beleidsdossiers** verschillende beleidssignalen: een memorandum in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen, een dossier over bewindvoering en tot slot de realisatie van het **Digidoelhof spel** om de digitale drempels meer kenbaar te maken. Verschillende organisaties gaan hier intussen mee aan de slag.

Het Regionaal Ziekenhuis in Tienen bouwt vanaf 2025 een nieuw ziekenhuis waar nu de StadsAkker ligt. In 2024 begon de praktische voorbereiding van de verhuis van de zelfoogstboerderij naar elders op de site. **Participatiemomenten** met buurtbewoners, zorginstanties, oogstleden en Tiense jongeren hielpen de nieuwe ontmoetingszone vormgeven.

Ondanks de uitdagingen van de verhuizing, was 2024 een sterk jaar met een **stijgend aantal oogsters** en steeds **meer activiteiten**. Zo organiseerden we twee grote buurtfeesten, verschillende bakdagen, yoga-avonden voor buurtbewoners en stelden we onze infrastructuur open voor privé-feestjes. Op deze manier houden we de banden warm met de gemeenschap en werken we samen met onze partners, oogsters en vrijwilligers toe naar een *healing environment* voor iedereen.

In 2024 voerden we een behoefteonderzoek uit in de wijk rond Hal 5 (Leuven) naar ontbrekende maar gewenste dienstverlening. Dit als fundering voor de mogelijke wijkonderneming. Uit dat onderzoek kwam de nood naar voren aan klussen in en rond het huis, zoals tuinonderhoud. We kozen om aan de slag te gaan met een **arbeidstraject op maat rond tuinonderhoud**, in combinatie met het maken van gerecycleerde plantenbakken. Dit bouwt voor de deelnemers werkervaring op in zowel tuinieren als **schrijnwerkerij**.

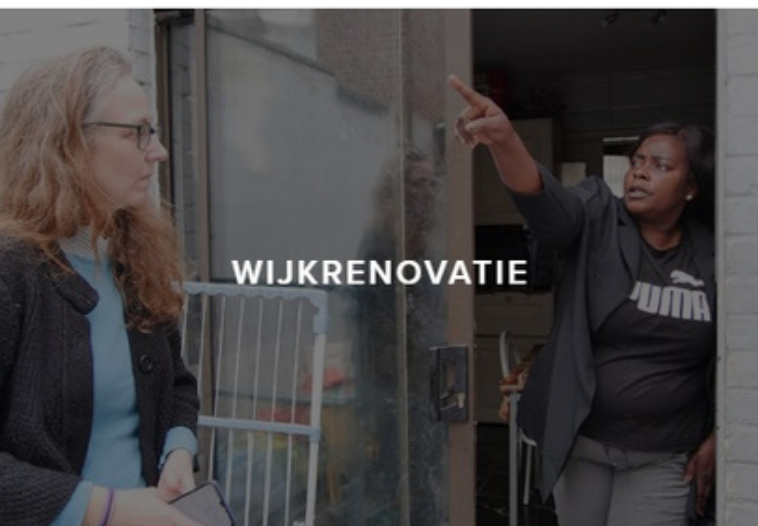
Dat zal in 2025 uitmonden in een samenwerking met Arktos vzw, in wiens houtatelier we werkvloerdynamieken en ambachtelijke vaardigheden verkennen.

Met het project Unelma creëren we samen met de scholen een **netwerk** waarin **welzijnsvragen** van gezinnen in een kwetsbare situatie een antwoord krijgen. Op die manier vonden er in 2024 een 230-tal contacten met gezinnen plaats. Daarnaast organiseerden we ook 10 groepsbijeenkomsten voor ouders.

In beide scholen in Heverlee werd ingezet op **vrijtijds participatie** van kinderen en gezinnen, om zo hun leerkansen te vergroten. Scholen zetten hiervoor zelf acties op tijdens hun koffie- en theeochtenden en via hun sociaal fonds. Door het informeren en toeleiden naar vrijetijdsaanbod in Leuven, zijn gezinnen meer bekend met en nemen meer deel aan vrijetijdsactiviteiten. We merken ook dat aanbieders hun activiteiten meer richten op jonge gezinnen (onder meer de lokale dienstencentra in Heverlee).

We zagen in 2024 een toename van vragen van ouders rond hun woonsituatie in en rond Leuven (bv het vinden naar een betaalbare huurwoning). Deze en andere signalen brengen we tijdens **beleids overleg** met de stad en het **brugfigurenproject** in.

In Vilvoorde en Grimbergen zorgen we voor de **sociale begeleiding** van noodkopers in hun renovatieproces. We begeleidden het afgelopen jaar 49 gezinnen.

Dankzij onze **buurtgerichte aanpak** konden we doorheen de jaren met veel bewoners een traject opstarten. In sommige buurten loopt dit op tot 25%. Het succes zorgde voor een **bijkomende investering** van stad Vilvoorde in de gevelpremie, waardoor 8 bijkomende gezinnen in wijk Broek extra steun kregen bij hun renovatie. In wijk Slachthuis startten we samen met 3Wplus een permanentie op met het mobiel energiehuis. Door deze actie werden nieuwe contacten in de wijk gelegd en werden 14 trajecten opgestart.

In samenwerking met Stad Vilvoorde, gemeente Grimbergen en 3Wplus werken we toe naar het optimaliseren van de begeleiding en het renovatietraject, o.m. afspraken over controle aannemers, technische evaluatie na afronding van de werken, het ontsluiten van de sociale begeleiding in een draaiboek, ...

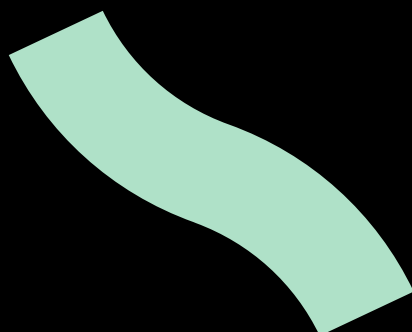
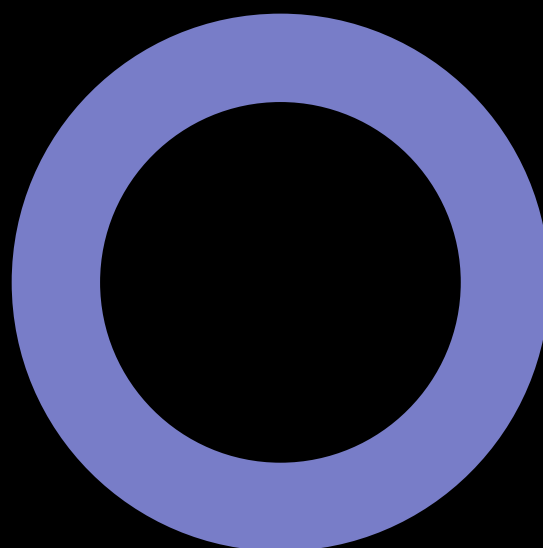
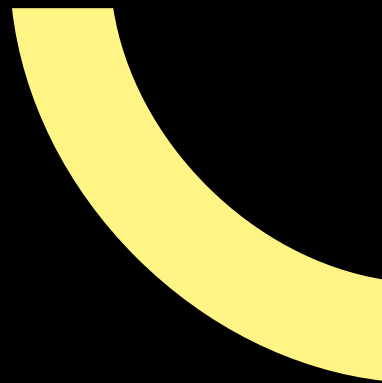
ZenneLab is een citylab in Vilvoorde in het kader van een ambitieuze stadsvernieuwing die de oude fabriekswijk Broek onder ruimtelijke en sociale druk zet. Het project versterkt de bewoners en zorgt ervoor dat ze zelf hun woonomgeving en hun toekomst in handen nemen. Dit realiseren we door hen ruimte te bieden om samen met andere bewoners en lokale bedrijven te laten co-creëren.

Om dit te versterken werd in 2024 intensief aan een hernieuwde relatie met het stadsbestuur gewerkt om ook op lange termijn een blijvende dialoog en co-creatie te bekomen tussen de buurt en het lokale beleid. De **kloof** tussen beleid en bewoners is daardoor verkleind. We zien ditzelfde effect ontstaan tussen bewoners en andere oplossingsactoren. Op het vlak van de activiteiten werd vooral ingezet op een **meer divers aanbod** en het verdiepen en **versterken van de expertise** die bij de bewoners aanwezig is (o.m. via het Fietslabo of de Samentuin).

We realiseerden samen met verschillende partners de uitbouw van 12 Digipunten in de regio Zuidoost Hageland. We zetten in op een diepgaand behoefteonderzoek over drempels, uitdagingen en valkuilen rond **digitale inclusie** en ondersteunden de opmaak van een **actieplan**.

We versterken de Digihelpers – vrijwilligers die bezoekers op de Digipunten bijstaan – en blijven op zoek gaan naar nieuwe ankerplaatsen om een Digipunt uit te bouwen.

SAAMO

Vlaams-Brabant

SAAMO Vlaams-Brabant vzw
Eenmeilaan 2
3010 Kessel-Lo
www.saamo.be/vlaams-brabant

volg ons op

www.facebook.com/SAAMOVlBr
www.linkedin.com/company/saamo-vlaams-brabant